แนวหน้า
Naew Na
Circulation: 900,000
Ad Rate: 900

Section: First Section/ความเห็น
วันที่: เสาร์ 1 ธันวาคม 2561
ปีที่: 39 ฉบับที่: 13734 หน้า: 5(บน)
Col.Inch: 106.22 Ad Value: 95,598 PRValue (x3): 286,794 Clip: Black/White
คอลัมน์: บทเรียนจากความจริง: มองการพัฒนาการอุดมศึกษาไทยตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

มองการพัฒนาการอุดมศึกษาไทยตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

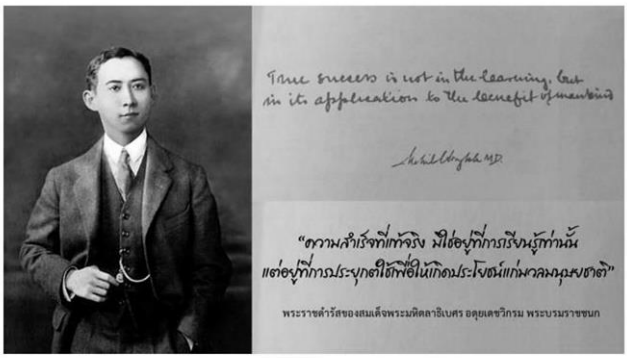
สัปดาห์นี้ บทความของผมยังคงเป็นการนำเสนอมุมมองที่เชื่อมโยง การพัฒนาในมิติต่างๆ กับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และครั้งนี้นับเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ รศ.นพ.สุธรรม ปิ่นเจริญ ผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งโรงพยาบาลศูนย์การแพทย์มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงอดีตคณบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ร่วมนำเสนอมุมมองของท่าน "มองการพัฒนาการอุดมศึกษาไทยตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี"

ผมชื่นชมท่านมากเพราะเป็นทั้งนักการศึกษาและเป็นอาจารย์แพทย์ระดับแถวหน้าของประเทศ และยังเป็นผู้นำองค์กรที่มีปรัชญาและความเชื่อเรื่องคนเหมือนกับผม เมื่อครั้งที่ท่านดำรงตำแหน่งคณบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ท่านได้เชิญให้ผมและทีม Chira Academy เข้าไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับบุคลากรที่เป็นผู้นำรุ่นใหม่ของคณะถึง 3 รุ่นต่อเนื่อง ด้วยความเชื่อที่ว่า "ทรัพยากรมนุษย์คือทรัพยากรที่สำคัญที่สุดขององค์กร" และการลงทุนในทรัพยากรมนุษย์จะไม่สูญเปล่า การพัฒนาอย่างมียุทธศาสตร์และต่อเนื่องเท่านั้นจึงจะสามารถขับเคลื่อนความสำเร็จขององค์กรได้อย่างแท้จริง และมุมมองของท่านเรื่องการพัฒนาการอุดมศึกษาไทยในบทความนี้มีประโยชน์มากและหากทุกๆ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องนำไปคิดต่อ พัฒนา โดยเฉพาะการมองให้ครบถ้วนในทุกๆ ช่วงวัยและส่งเสริมเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างจริงจัง ก็จะช่วยให้แก้ปัญหาและยกระดับคุณภาพของการศึกษาไทยให้ตอบโจทย์ความต้องการของสังคมและการพัฒนาประเทศไทยได้

มองการพัฒนาการอุดมศึกษาไทยตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

รศ.นพ.สุธรรม ปิ่นเจริญ
ผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งโรงพยาบาลศูนย์การแพทย์
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
อดีตคณบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การกำหนดให้การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพและทรัพยากรมนุษย์เป็นหนึ่งในหกประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มีวิสัยทัศน์ *"ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน"* นับเป็นประเด็นทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะทรัพยากรมนุษย์เป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองหรือล่มสลายของแต่ละชนชาติแว่นแคว้นต่างๆ ต่อเนื่องกันมาหลายพันปี เห็นได้ง่ายว่ายุทธศาสตร์ด้านทรัพยากรมนุษย์ยังเป็นตัวขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ ความอยู่ดีมีสุข ความเท่าเทียมเสมอภาค คุณภาพสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

ในโลกยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว โลกเชื่อมเข้าหากันไร้พรมแดน ทุกประเทศแข่งขันกัน พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตน เพราะกลุ่มคนที่ฉลาดเลิศ (Elite Group) จะสามารถเข้าถึงกระแสทุน เทคโนโลยีและอำนาจทางการปกครองชนกลุ่มนี้มีความสามารถที่จะก่อให้เกิดกระบวนการผูกขาดทางเศรษฐกิจผนวกการเมือง หมุนวนเป็นพายุหมุนที่จะรุนแรง และขยายตัวครอบคลุมทั่วโลก เจตคติและคุณธรรม แม้เป็นสิ่งจำเป็น แต่อาจกลายเป็นจุดอ่อนของคนส่วนใหญ่ทั้งชาติ ถ้าถูกรุนรานทางเศรษฐกิจจากต่างชาติเข้ามาขาดปัญญาที่จะรู้เท่าทันและไม่มีภูมิคุ้มกันที่ดีพอ

หลักการศึกษาพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาคนทั้งทางด้านเจตพิสัย (Affective domain) ปัญญาพิสัย (Cognitive domain) และทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) น่าจะยังคงเป็นหลักการจัดการศึกษาให้กับคนในชาติเพื่อพัฒนามนุษย์แต่ระบบการศึกษาที่จัดการศึกษาในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาล เยาวชนและไปจบที่มหาวิทยาลัย น่าจะต้องเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ ทั้งในรูปแบบของสถานที่ไปศึกษาครู อาจารย์ ผู้ถ่ายทอด วิธีการถ่ายทอด การสำเร็จการศึกษาและวิธีการพัฒนากลุ่มคนวัยทำงานให้มีสมรรถนะสูงขึ้นต่อเนื่อง

ปรัชญาของการศึกษาเดิมที่มุ่งเน้นการสอน การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรมาตรฐานในสถาบันการศึกษาจะเปลี่ยนไป

อินเตอร์เนต นอกจากจะทำให้พ่อแม่สามารถทำงานได้สะดวกในทุกสถานที่และเวลาแล้ว หลักสูตรหรือเนื้อหาสามารถไปถึงเด็กๆ ได้

iQNewsAlert
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsalert.com

แนวหน้า
Naew Na
Circulation: 900,000
Ad Rate: 900
Section: First Section/ความเห็น
วันที่: เสาร์ 1 ธันวาคม 2561
ปีที่: 39 ฉบับที่: 13734 หน้า: 5(บน)
Col.Inch: 106.22 Ad Value: 95,598 PRValue (x3): 286,794 Clip: Black/White
คอลัมน์: บทเรียนจากความจริง: มองการพัฒนาการอุดมศึกษาไทยตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

วิธีการเรียนรู้แบบออนไลน์เป็นโอกาสที่เด็กเล็กจะเรียนรู้ในสถานที่ที่ตนเองสะดวก เวลาที่ตนเองสะดวก เลือกครูหรือวิธีการเรียนที่เหมาะกับตนเอง มีวิธีการประเมินผลความก้าวหน้าที่เชื่อถือได้ ไม่มีอคติ และยังได้เรียนรู้สิ่งที่เด็กแต่ละคนสนใจ แต่ไม่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือไม่มีครูสอนได้ รูปแบบของโรงเรียนจะเปลี่ยนไปเหมือนเช่นในอดีตที่เคยใช้วัดเป็นสถานเรียนรู้ของเยาวชน

หาก "มหาวิทยาลัย" ยึดติดกับการจัดหลักสูตรแบบเดิมจะไม่สามารถเป็นสถาบันหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมีข้อติดขัดที่สำคัญ คือ หลักสูตร มุ่งการรับรองวิทยฐานะประสาทปริญญาตรี โท เอก หลักสูตรแข็งตัว การพัฒนาหลักสูตรถูกกำหนดกรอบทำให้ไม่สามารถพัฒนาได้เร็วทันการเปลี่ยนแปลงของโลก อาจารย์เจ้าของหลักสูตรมักนำประสบการณ์และความรู้ที่เรียนมาจัดหลักสูตร เน้นการ "ถ่ายทอด" ให้นักศึกษา คณาจารย์ส่วนใหญ่ถูกชี้นำให้ทำวิจัยที่ตีพิมพ์แล้วขึ้นหิ้ง ไม่ได้ผูกกับการนำศาสตร์นั้นๆ ไปปฏิบัติได้จริงในภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ หรือผลักดันความก้าวหน้าของรัฐเลย ภาคการศึกษา และอาจารย์ในมหาวิทยาลัย แยกตัวออกจากภาคทางธุรกิจหรืออุตสาหกรรมในสังคม ขณะนี้ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมที่เป็นบริษัทชั้นแนวหน้าเริ่มเห็นปัญหาว่าคนที่ผลิตจากภาคศึกษาไม่พร้อมทำงานหลายธุรกิจที่มีคนเก่งชั้นเลิศ มีการวิจัยผลิตภัณฑ์ พัฒนาตลาดอยู่ในชั้นแนวหน้าของโลกหลายๆ บริษัท ได้หันมาจัดการศึกษาเสียเองหลายแห่ง

ประเทศจะก้าวหน้าได้อย่างไร หากบัณฑิตที่เป็นผู้ที่จะรับมอบภารกิจพัฒนาประเทศจบจากหลักสูตรที่ถ่ายทอดความรู้หรือศาสตร์ของปัจจุบันและคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยไม่ได้เข้าใจภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม ขาดประสบการณ์วิชาชีพหรือแม้แต่ประสบการณ์การทำงานอิสระ

ถ้ามหาวิทยาลัยยังยึดติดกับการจัดหลักสูตรปริญญาตรี โท เอก เช่น ปัจจุบัน จะมีคุณค่าลดลง แต่หากยึดเจตนารมณ์ที่จะสร้างทรัพยากรมนุษย์ไปพัฒนาสังคม จะมีบทบาทและคุณค่าที่จำเป็นสูงสุดเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

การที่ใช้คำว่า**อุดมศึกษา**แทนคำว่า**ทบวงมหาวิทยาลัย**ซึ่งเคยใช้ในอดีตนับเป็นการปลดกรอบภารกิจวงแคบไปสู่ภารกิจที่สำคัญกว่าเหมือนเช่นในอดีตที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้สถาปนาโรงเรียนมหาดเล็กเป็นสถาบันอุดมศึกษาชื่อว่าโรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2453 และต่อมารัชกาลที่ 6 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประดิษฐานเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ 26 มีนาคม 2459 เพื่อขยายภารกิจของอุดมศึกษาขณะนั้นเพิ่มจากการผลิตคนเพื่อใช้ในการปฏิรูประบบราชการในยุคนั้น ขยายเป็นการผลิตบัณฑิตเพื่อการพัฒนาประเทศ

จากประวัติศาสตร์ชี้ชัดว่าการอุดมศึกษานั้นมีเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ออกไปทำงานทำหน้าที่เป็นหัวขบวนขับเคลื่อนประเทศ และสังคมอุดมศึกษาจนถึงปัจจุบัน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับศิษย์เป็นลักษณะผู้ถ่ายทอดและผู้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติ

รูปแบบการประสิทธิ์ประสาทปริญญาโดยผูกวิทยฐานะไว้กับการสอบผ่านแต่ละหลักสูตร ซึ่งใช้ได้ผลดีมากว่า 100 ปี แต่ปัจจุบันในยุคที่ความรู้ใหม่เกิดขึ้นทุกๆ วินาที และทุกๆ คนสามารถเข้าถึงความรู้ต่างๆ ได้ทางอินเตอร์เนต เร็วเท่าๆ กัน การพัฒนามนุษย์ควรต้องเปลี่ยนไป***อุดมศึกษาในอนาคต ควรให้ความสำคัญมากขึ้นกับ..***

1.การพัฒนาคนในวัยทำงานที่จบการอุดมศึกษาเบื้องต้นและมีเวลาทำงานต่อเนื่องไปอีก แต่ละคนอย่างน้อย 40 ปี ให้สามารถใช้ความรู้ เทคโนโลยีแห่งอนาคตได้โดยตลอด

2.รูปแบบการเรียนการสอน หลักสูตรที่เดิมเคยเป็นแบบทางการ (Formal)มุ่งเน้นการสอนหรือถ่ายทอดจากอาจารย์ มาเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาในการเรียนรู้ (Learn) แลกเปลี่ยน (Share) โดยที่อาจารย์ต้องเข้าใจและยอมรับในจุดอ่อนหรือข้อจำกัด ดึงและส่งเสริมจุดแข็งของลูกศิษย์ (Care)

3.อาจารย์จะต้องเรียนรู้หาประสบการณ์ในศาสตร์ของตนเพิ่มขึ้นตลอด กลไกสำคัญที่สุดที่จะพัฒนาอาจารย์ก็คือ อาจารย์จะต้องผูกกับภาคปฏิบัติในแหล่งที่เป็นเลิศของแต่ละศาสตร์ เพื่อทำให้มั่นใจว่า อาจารย์อยู่ในกระแสก้าวทันความรู้ เทคโนโลยีใหม่ที่ทันสมัยที่สุด และได้มีประสบการณ์ตรงในการประยุกต์ใช้ความรู้และเทคโนโลยีใหม่เหล่านั้นในบริบทของสังคมจริง เหมือนที่สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก สมเด็จพระราชบิดาวิชาการอุดมศึกษาไทย ทรงบันทึกไว้ว่า **"True success is not the learning, but in its application to the benefit of mankind"** นั้นนับเป็นแก่นของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และศาสตร์คู่ขนานกัน เหมือนเราคงคุ้นกับความคิดที่ว่าถ้าจะไปเรียนดนตรีสากลให้เก่งต้องไปเรียนเวียนนา ถ้าจะเรียนการโรงแรมต้องไปที่สวิตเซอร์แลนด์ ถ้าจะเรียนสาขานั้น สาขานี้ให้เก่ง ต้องไปที่นั่นที่นี่

หากวิเคราะห์ถึงลักษณะของแหล่งศึกษาชั้นเลิศเหล่านั้นจะพบว่า **สถาบันการศึกษาที่จะสร้างคนรุ่นใหม่ให้เก่งขึ้นจะมีคุณสมบัติที่สำคัญเหมือนๆ กันคือ**

1.เป็นแหล่งรวบรวมหรือดึงดูดคนเก่งในสาขานั้นมาทำงานหรือมีกิจกรรมร่วมกัน

2.มีภาคปฏิบัติหรือสิ่งที่คนเก่งเหล่านั้นใช้วิชานั้นเพื่อเลี้ยงชีพและสร้างชื่อเสียงให้กับตนเองได้

3.คนเก่งเหล่านั้นพร้อมที่จะถ่ายทอดให้กับลูกศิษย์มีทั้งความรู้เทคนิค และเปิดโอกาสให้ลูกศิษย์ได้ฝึกงานด้วย

คนที่อยู่ในสาขาแพทย์จะเข้าใจดีว่าเราจะเป็นแพทย์ที่เก่งและดีได้ ต้องเรียนรู้ ฝึกฝน ถูกหล่อหลอมจากโรงพยาบาลที่มีครูดี ครูเก่ง มีการรักษาพยาบาลคนไข้โรคยากวิชาชีพแพทย์โชคดีที่มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตการทำงานได้จากการที่ต้องรักษาคนไข้ทุกๆ วัน ในขณะเดียวกันแต่ละสถาบันแพทย์จะจัดการประชุมอบรมวิชาการเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่า ทั้งตัวอาจารย์และแพทย์ที่จบแล้วสามารถก้าวทันความรู้ใหม่ๆ

ผู้เขียนเชื่อว่าในหลายๆสาขาวิชาอื่นก็มีการทำงานในลักษณะนี้เช่นกัน ผู้เขียนเชื่อว่า..ความร่วมมือของสถาบันการศึกษาและสถานที่ทำงานจริงอย่างใกล้ชิด จะเป็นกลไกที่สำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งในช่วงคนก่อนวันทำงานและวัยทำงานทั้งยังช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ช่วยขับเคลื่อนประเทศจากลักษณะการเป็นประเทศผู้ซื้อ ผู้รับการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี มาเป็นประเทศผู้สร้างความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมสถานที่ทำงานจริงทั้งที่มีเทคโนโลยีชั้นสูง มีความรู้ฝังลึก Tacit knowledge สติปัญญาและนวัตกรรม (Innovation) ที่ถูกพัฒนาขึ้นหน้างานจริงอยู่มากมาย พร้อมที่จะถูกนำมาต่อยอด การร่วมมือกันระหว่างสถาบันการศึกษาและสถานประกอบกิจการจะก่อให้เกิดระบบการเรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิตและการทำงานช่วยพัฒนาขีดความสามารถขององค์กรและพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอง

จีระ หงส์ลดารมภ์
dr.chira@hotmail.com

iQNewsAlert
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsalert.com